

Overweging H. Familie

Thema: Een plaats om veilig op te groeien

Lezingen: 1 Samuël 1,20-22.24-28 en Lucas 2,41-52

Zondag 30 december 2018

R. Hornikx

Goede mensen,

Een van de vorige keren dat ik hier ben voorgegaan, had ik na afloop van de viering een gesprek met iemand uit de geloofsgemeenschap. Hij vertelde over zijn kinderen die veel liefde, zorg en aandacht aan hem geven.

Sprekend over zijn kinderen begonnen zijn ogen te glimmen en hierin zag ik de liefde van zijn kinderen om hem.

Op dezelfde manier kunnen wij dat zien bij kinderen. Als ze over hun ouders vertellen en hun ogen stralen, zie je in hun ogen de liefde van hun ouders voor hen. En ouders, trouwens ook grootouders, willen het beste voor hun (klein)kinderen.

Familieverbanden mogen dan misschien aan het verdwijnen zijn, als ik verhalen van mensen lees en er wordt hen gevraagd naar hun jeugd, dan lees en hoor ik velen zeggen dat ze een fijne jeugd hebben gehad. Of ze zijn grootgebracht in een harmonieus gezin, in een eenouder gezin of in een samengesteld gezin maakt niet uit.

Trouwens, het moet me toch van het hart, als ik hoor over een harmonieus gezin, dan voel ik een vraag in me opkomen. Bestaat er wel een gezin waarin alles op rolletjes loopt? In de meeste gezinnen en samenlevingsvormen vliegen kinderen elkaar wel eens in de haren en komen in de pubertijd in opstand tegen hun ouders. Gelukkig meestal zonder grote gevolgen voor hun verdere leven. En in het evangelie hebben we net gehoord dat het beeld van een harmonieus gezin niet klopt. Waartoe moeten ouders in staat zijn?

Deze vraag heeft men Sigmund Freud (grondlegger van de psychoanalyse) eens gesteld. De vraagsteller verwachtte waarschijnlijk een ingewikkeld antwoord maar Freud antwoordde kortaf: *'Lieben und arbeiten'*. Liefhebben en werken. Twee werkwoorden. Een eenvoudig en uitgebalanceerd voorschrift. In het evangelie horen we Jezus op de vraag wat is het voornaamste gebod antwoorden: God beminnen en de naasten als jezelf. Wie goed luistert hoort hierin ook het antwoord van Freud.

Ik wil nu weer terug naar het begin. Bij de geboorte van een kind stralen ouders van vreugde. Er is een en al liefde om hun kind. Het is -in hun ogen- het mooiste kind ter wereld. Dat is ook zo. Hun pas geboren kind roept zachte krachten bij de ouders en de verdere familie op.

Het kind is weerloos en afhankelijk van de zorg van de ouders, het kind roept hen op het lief te hebben en te verzorgen. Het beste willen ze aan hun kind geven.

Ook de ouders van Jezus willen hem het beste geven. Het beeld dat Lucas schetst van het gezin waarin Jezus opgroeit is herkenbaar. We hebben onze kinderen liefde gegeven, voedsel, alle voorwaarden om te kunnen uitgroeien tot wie ze zijn. Als ouders denk je je kind door en door te kennen.

En dan ineens doen ze iets wat je van hen niet had verwacht. Wat was of is je reactie: 'Hoe kun je dat nou doen?' We horen het Maria ook zeggen.

In stilte is er bij Jezus iets gegroeid wat onzichtbaar is gebleven voor zijn ouders. Op een bepaald moment komt dat naar buiten. Jezus doet iets anders dan Maria verwachtte. Ze weet niet waar Jezus is. Ze maakt zich ongerust. Als Jezus onvindbaar is slaat de paniek toe en maakt zich van haar meester. Het is het ergste wat je als ouder kan overkomen dat je niet weet waar je kind zich bevindt (letterlijk en figuurlijk).

Maria en Jozef doen wat iedere ouder zou doet. Ze gaan zoeken, vragen, schakelen anderen in bij hun zoektocht. Ze vinden hem niet. Gaan terug naar Jeruzalem. Daar vinden ze hem in de tempel.

Na drie dagen staat er. Drie is het getal dat staat voor het begin van iets nieuws. Dit nieuwe is voor de ouders van Jezus onbekend. '*Waarom doe je ons dit aan?*', vraagt zijn moeder verwijtend als ze hem in de tempel vinden.

Nonchalant zegt Jezus: '*Wisten jullie dan niet dat hier mijn toekomst ligt. Doen wat God van me vraagt, dat is om zien naar de minste mensen.*' Zijn ouders begrijpen niet wat Jezus bezielt.

Toch hebben Maria en Jozef meegewerkt aan de toekomst van Jezus. Ze hebben hem gegeven wat alle ouders hun kinderen willen geven: liefde en zorg. En nu is Jezus twaalf jaar. De leeftijd waarop hij volgens de joodse wet zelf verantwoordelijkheid draagt voor zijn daden. Hij maakt zich los van zijn ouders. Gaat zijn weg. Jozef en Maria realiseren zich met een schok dat ze hun kind moeten loslaten. Als ouder weet je dat wel, maar sta je er niet bij stil.

De eerste lezing sluit heel goed bij het evangelie aan. In het geboorteverhaal van Samuël speelt loslaten ook een voorname rol. Zijn moeder Hanna kan geen kinderen krijgen. En ze wil graag een kind uit haar geboren laten worden. In haar nood richt ze zich tot God en bidt, nee smeekt God om een kind. En in haar gebed belooft ze aan God dat ze haar kind aan Hem zal afstaan. Hanna wordt zwanger en baart een zoon die ze Samuël (door God geschonken) zal noemen. Ze geeft alle liefde aan haar kind en voedt hem totdat Samuël de borst ontwend is. In die tijd kregen kinderen twee, drie soms vier jaar borstvoeding. Hanna heeft het beste van zichzelf aan haar kind gegeven: liefde, voeding en zorg.

En dan herinnert Hanna zich de belofte die ze heeft gedaan. Met pijn in haar hart brengt ze Samuël naar de tempel en staat haar kind af aan God. Ze moet al vroeg haar kind loslaten.

Kinderen loslaten, het overkomt alle ouders. Ineens besef je dat ze zelfstandig hun weg kunnen gaan.

Ik moet hier denken aan het gedicht van Khalil Gibran uit zijn boek 'De profeet': *'Je kinderen zijn je kinderen niet, maar zonen en dochters van 's werelds hunkering naar zichzelf'*. Er verder staat er nog in het gedicht: *'je mag ze wel je liefde geven, maar niet je gedachten. Je moet hun de ruimte laten om zichzelf te zijn'*.

We hebben kinderen maar voor even. De taak van de ouders is kinderen de ruimte te geven om te oefenen voor het echte leven. In zijn gedicht maakt Gibran gebruik van ouders als een boog. Je schiet je kinderen af, je geeft ze een duwtje in de rug en laat ze dan los om hun weg te gaan. Dit geldt niet alleen voor ouders en kinderen maar voor allen die elkaar de ruimte durven geven.

Hanna moet Samuël loslaten, nadat ze hem heeft laten voelen wat liefde en zorg is. Maria moet Jezus loslaten. Ouders moeten hun kinderen loslaten. Kinderen die in liefde en geborgenheid zijn grootgebracht, zijn weerbaar. Ze hebben een gezonde basis meegekregen om hun levensopdracht uit te voeren. We zien het bij Samuël die leider wordt van Gods volk. We zien het bij Jezus die het opneemt voor de minste mensen.

En vandaag, vandaag is het 30 december. We staan op de drempel van een nieuw jaar. Het oude jaar moeten we loslaten en het nieuw jaar toelaten. Want wij leven niet naar gisteren toe. We leven ook niet in morgen. We leven *nu* naar de toekomst toe.

Mogen wij in het nieuwe jaar het voorbeeld van Hanna en Maria volgen in wat ze hun kind hebben gegeven aan liefde en zorg. Hiermee hebben ze hun kind een zetje gegeven in de goede richting.

Moge het zo zijn. Amen.